

A TENGERPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, szombat 1909. szeptember 4.

198. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház 1. emelet.

Nyomda telefonteljesítése (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos poltt sorja 40 fillér.

A magyar kenyér.

A magyar buza jó, acélos, híres buza. Belőle hófehér, foszlós, puha kenyeret lehet sütni. És a magyar föld bőven adja ezt a buzát. Ha az ember Budapestről június végén utnak indul, délnek, keletnek, nyugatnak, órák hosszáig kísérik a szökén ringatózó érett kalász-táblák. Nagyon magasból nézve azt hisszük egy sárga színnel térképezett folt Magyarország ilyenkor: az egész ország egy gabona-termő föld.

S az a nép, mely ezen a földön él s a földet megműveli, hogy teremjen, koplal. Magyarországon, ebben a csupa éléstár országban a buza, mindennemű gabona s a kenyér olyan drága áru, hogy ezt ez emberek nagytöbbsége nem tudja megfizetni.

Mi az oka ennek? Azt lehetne mondani, hogy a világpiac gazdasági konjunkturái okozták ezt. Az egész emberiség buzaszükséglete befolyásolja a magyarországi árakat. Belül a határon több terem, mint amennyi a határon belül élő emberek számára szükséges volna. A határon túl azonban elégnél kevesebb buza terem s ezért a többpénzü német, angol, francia eleszi a magyar ember elől a magyar földön termett kenyeret. Az országhatárok ma már nem kínai falak. A kínálat és a kereslet az egész föld kerekességét körül ölelve szabályozódnak.

De most kerül kezünkbe egy kimutatás a világ egész évi gabonatermeléséről. A kimutatás szerint termelt az idén összesen 3448 millió 380 ezer métermázsza gabona, 282 millióval több, mint tavaly. Magát a buzát számítva termelt 936 millió 320 ezer métermázsza, 71 millió 370 ezer métermázsával több, mint a múlt esztendőben. A világpiac konjunkturái tehát azt követelnék, hogy nálunk is essenek a gabonaárak. S e helyett mégis emelkednek.

De tovább megyünk. A földművelésügyi miniszterium számítása szerint az 1909/10. évre szükséglet mutatkozik a világszámításokban, buzában 933 millió 300 ezer métermázsza, gabonaneműekben 3320 millió 720 millió métermázsza. Tehát gabonaneműekben 128 millió, buzában 6 millió métermázsza a felesleg. Ennyi gabonanemű egyszerűen a termelők nyakán marad, mert nincsen rá fogyasztó. Ez a 128 millió métermázsza a világon mindenütt hatalmas súlylyal fog rá fekdüni az árakra, az árak mindenütt összeroppannak, súlyednek alatta. Mi nálunk? Nálunk az árak most is emelkednek.

Amikor az egész világ termése rosz, — akármennyit termelt a magyar Kanaán, a szűk esztendőt a mi áraink is megérik. De most, hogy bőség van odakünn, Magyarország egyszerűen kikapcsolódik a világpiac hálózatából. Azt, hogy nálunk néhány millió métermázsával kevesebb termelt, nem ellensúlyozza a világ minden feleslege.

Mi okozza ezt?

A választ Ausztriából kapjuk, ahol a közvélemény hangosan sürgeti az orvosságot: a közös vámterület vonalán a gabonavámok ideiglenes leszállítását. Agrárius érdekek nagyon magasán, m-mázsánként 7.50 K.-ban állapította meg a buza vámját. Mihelyt a fogyasztásban a mi szűkebb vámvonal határolta területünkön belül hiányok mutatkoznak, minden métermázsza buza, mely bejön, hogy a hiányt pótolva, a szűkségletel fedezze, ennyi vámot fizet.

Ebből azonban nemcsak az következik, hogy ez a 7 kor. 50 fillér az importált buzát ennyivel drágítja, hanem az is, hogy a belföldi buza mindjárt a vámtételt hozzá számítva szabja meg az árait.

Ha külföldi buzát veszek: az államnak fizetek vámot. Hogy ha belföldi buzát veszek, az agrárius termelők sarcolnak meg. Ezért drágább a kenyér Magyarországon, mint akárhol másutt. Ezért hatástalan Magyarországon a világpiac kedvező átalakulása. Ezért nyomja le az árakat mindenütt 20 millió métermázsza gabonafölösleg, csak éppen nálunk nem.

S ezért kerülünk most kivételesen abba a helyzetbe, hogy helyeselnünk kell az osztrák közvélemény követelését. Tessék leszállítani, vagy egy esztendőre teljesen eltörölni a váموkat. Tűrhetetlen állapot az, hogy néhány latifundiumos nagybirtokos több haszna miatt koplalásra lehessen itélni milliókat.

UJDONSÁGOK.

— A gépezetek mozgalma véget ért. Tudvalevőleg az Adria hajóstársaság gépészei által az igazgatósághoz benyújtott memorandum pontjaira nézve a gépezetek és a társaság igazgatósága között két pont kivételével már augusztus elején megegyezés létesült. A gépezetek azonban ragaszkodtak e két fontos ponthoz is s ultimátumot intéztek az igazgatósághoz, amelyben követelték, hogy az „Adria” szeptember elsejéig teljesítse követeléseiket. Tegnap este az érdekelt felek újabb értekezletet tartottak, amelyen az Adria gépészei és az igazgatóság teljes megegyezésre jutottak. Az igazgatóság ugyanis teljesítette a fizetésemelésre vonatkozó követelést, a gépezetek pedig, amennyiben a hajó és a rakomány biztonsága kívánja, a nem szorosan vett gépészmunkát is el fogják végezni.

— Nehézségek a kivándorlás körül. A Magyar-amerikai vonal szeptember 11-én induló Pannonia gőzösére jelentkezett s részben már Fiuméba érkezett kivándorlók között nagy zavar uralkodik. A zür-zavar oka a szeptember elsején életbelépett új kivándorlási törvény s az amerikai bevándorlási bizottság újabb szigorú intézkedése, amelyről az otthoni hatóságok a nagy utra indulókat nem értesítették. Az új kivándorlási törvény ugyanis első sorban rendőri intézkedésekkel igyekszik a ki-

vándorlást megakadályozni és e célból rendkívül megnehezíti az utlevél kiállítását, sőt a törvény alapján az illetékes hadkiegészítő parancsnokság is beleavatkozik. A törvényhez kiadott végrehajtási utasítás átmenetileg megenged ugyan, hogy az augusztus 31-ikéig kiállított utlevelek érvényesíthetők legyenek, ha az illető utlevelet kiállító hatóság záradékolva igazolja, hogy a kivándorlás ellen az új törvény sem emel kifogást, a kivándorlók zöme azonban minderről nem tud. Az otthoni közigazgatási hatóságok ugyanis nem figyelmeztették a kivándorlókat a változásokra, talán maguk sem ismerték azokat s így keserves járás-kelés kezdődik a Fiuméba érkezett kivándorlók részére a kivándorlási palota, a rendőrség és a kormányzóság között. Minthogy a kivándorlók nagyobb része nem tudja, még, hogy a partraszállás alkalmával már nem tíz, hanem husz dollár felmutatása szükséges, s az utlevél helyesbítése is rendszerint hosszabb időt vesz igénybe, a rendőrség a kivándorlók érdekében végre radikális, de célravezető intézkedésre határozta el magát. Utasította ugyanis a vasuti állomás rendőri kirendeltségét, hogy minden kivándorló utlevelét és készpénzét már a megérkezés alkalmával ellenőrizze s ha a legcsekélyebb hiányt tapasztalja, az illetőt már a legközelebbi vonattal küldje vissza, pénzét, iratait pedig kobozza el, amelyet a rendőrség később a kivándorló illetékes hatóságának küld meg. Hasonló utasítást kapott a puntó francoi rendőrállomás sőt ellenőrzésre felkérték a cantridai és susáki rendőrséget is. A kivándorlókat ezáltal további, felesleges kiadásoktól mentik meg s az így visszautasított kivándorlók panaszukkal felvilágosíthatják illetékes hatóságukat az életbeléptetett újításokról.

— Adakozás. Az „Adria” hajóstársaság 14.90 koronát adományozott a tengerészkapitányok körének, a hajótöröttek családjainak segélyalapja javára, a Cunard hajóstársaság „Ultonia” gőzösén beszédett belépti díjakból.

— A helyőrség visszatérése. A Jellacich gyalogezred itt állomásozó három zászlóalja szeptember közepén tér vissza a horvátországi nagygyakorlatokról. A katonaság zenező mellett vonul a kaszárnyába.

— A nagyszerb pör. Zágrábi tudósítónk jelenti: A ma kihallgatott tanuk közül különös figyelmet érdemel Mrnjavcsics József törvényszéki adjunktus vallomása. A nevezett a korenica jársbiróságnál teljesített előbb szolgálattott és vallomása Kalenber István vádlottra, akit ott ismert meg, igen terhelő. A tanukihallgatás után az ügyész indítványozza, hogy a Szlovenszki Jug, Mali Journal és Vardar című lapokból néhány cikket olvasson fel, amelyek bizonyítják, hogy Belgrádban egy szervezet állott fenn, melynek az volt a célja, hogy a nagyszerb birodalmat létrehozza és exoziturákkal bírt Zágrábban és a szláv vidékek minden nagyobb városában. Indítványozza továbbá az ügyész azon jegyzetek egyrészének felolvasását, melyeket Budiszavljevics dr. védő a legutóbbi belgrádi tartózkodása alkalmával készített. E jegyzetekből kitűnik, hogy Pribicevics Milán

megvallotta, hogy ő írta a forradalmi statumot, amelyet tőben szerkesztettek meg és a szerkesztésben Pribicevics Adám és Pribicevics Valér is résztvettek. Kiténik továbbá az is, hogy Pribicevics Milán a Szlovenszi Jug helyiségében bombákat látott. Medakovic és Budiszavljevics védők hevesen ellenzik ezeket az indítványokat. Medakovic szemére veti az ügyészeknek, hogy mindig új bizonyítékokat gyárt. Az ügyész ezen inszINUÁCIÓK miatt törvényszéki határozatot kért. Az elnök megvonja Medakovicstól a szót és kijelenti, hogy a törvényszék ügyében határozatot fők hozni. Ezután az elnök a déli szünetet rendelte el.

— **A zágrábi új operaigazgató.** A zágrábi nemzeti színházban az idén nagyobb büdzsével és felemelt szubvenciával fogják kultiválni az operaelőadásokat és ezért a nemzeti színház élére új zenei vezetőt állítottak, Albini Félix horvát komponista személyében. Albini egy időben karmestere volt a zágrábi színháznak, több operettje került már előadásra és „Trenk báró” című operettjét legközelebbi bécsi premiérje után Budapesten is elő fogják adni és pedig a Városligeti Színházban, amelynek megbízásából Hervay Frigyes fordította le a darabot.

— **A tolvaj muzeumi őr Fiumében.** Ismételt hírt adtunk a budapesti Nemzeti Muzéumban történt okmánylopásról, melynek tettesét Kovács László muzeumi őrt most ország-szerte körözik. Ilyen körözölével érkezett a fiumei rendőrséghez is. Valószínűnek tartják, hogy a tolvaj őr Fiume felé szökött. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Titokzatos idegen.** Csáktornyról jelentik: Egy idő óta a rendőrség figyelmét magára vonta egy 40—50 évesnek látszó idegen, aki minden podgyász nélkül jött a városba s egy szállodában vett lakást. A rendőrség gyanusaak találta a viselkedését, igazolásra szólította fel, majd mikor látta, hogy e miatt menekülni igyekszik, letartóztatta. Az olasz tolmács utján történt kihallgatásakor Zanna Frigyes turini ügyvédnek mondta magát. Miután igazolványa nem volt rendben, azonban igazolta, hogy Zanna Frigyes turini ügyvéd és az ottani ügyvédek között kiváló helyet foglal el, nyomban szabadon bocsátották. Azonban megállapították, hogy Zanán az elmebetegség jelei mutatkoznak és értesítették a budapesti olasz főkonzulátust. Arra a kérdésre, hogy miért visel kopott ruhát, kijelentette, hogy Oroszországba utazik és ott barlanglakók után kutat. Tegnap folytatta utját Oroszország felé.

— **Alvás közben meglopták.** Zurich János tengerész tegnap reggel a dalmáciai Castelvenicerből Fiuméba jött, hogy itt alkalmazást keressen. Utközben találkozott Zurich Antal nevű ismerősével, elbeszélgettek, majd az Istriano gőzös fedélzet alatti részén aludt. Mikor felébredt, észrevette, hogy hét korona 98 fillért tartalmazó pénztárcája s ezzel együtt társa is eltűnt. Kérte a rendőrséget, hogy tolvaj társát tartóztassa le.

— **Hamis halálhír.** A trieszti napilapok a napokban azt a hírt hozták, hogy az ottani Miramar közelében egy emberi holttestre akadtak s hogy egy Velcich Róza nevű asszony felismerte benne Malvich János grobniki illetőségű Fiumében lakó gyümölcskereskedőt. A dolog mulatságos része most következik. Malvich kereskedő ugyanis él és semmi baja sincs s amikor egyik trieszti lapban nevét olvasta, Trieszbe utazott, hogy halálhírét az ottani hatóságnál és lapoknál megcáfolja.

— **Sikkasztó jóbarát.** Glajek Károly fiumei kereskedelmi ügynök július végén 120 korona értékű ékszert és pénzt kölcsönzött Schütz Gualtiero fiumei ismerősének. Schütz azonban Genuába szűkött s onnan értesítette Glajeket, hogy egyelőre nem adhatja vissza sem a pénzt sem az ékszert. Glajek a rendőrségen feljelentést tett Schütz ellen sikkasztásért. A rendőrség a vizsgálatot megindította.

— **Életveszélyes fenyegetésért.** Tegnap a késő délutáni órákban a halcsarnok közelében nagy botrányt csinált Grande János 20 éves halelárusító, aki több halással összevekedett, majd megfenyegette őket, hogy lenyuzza a bőrüket. Grandet a rendőrségre kísérték, ahol a jegyzőkönyv felvétele után megindították ellene az eljárást.

— **Meglopta az anyját.** Tomasics Mária fiumei magánzónó megjelent a rendőrségen s elmondta, hogy 22 éves Mihály nevű fia mintegy 8 nappal ezelőtt ellopta 30 korona értékű aranyláncát, elzalogosította s a pénzt elmulatta. Tegnap délután átadott fiának tíz koronát, hogy az ékszert a zálogházból váltsa ki, ez azonban a pénzzel megszökött. Kérte a rendőrséget, hogy fiát vezettesse elő és büntesse meg.

— **Megrabolt hajóvezető.** A Gregerson és Schwarz kikötőépítő vállalat Csikós nevű vontató gőzösének vezetője Vidali György megjelent a rendőrségen s eladta, hogy tegnap éjjel ismeretlen tettesek feltörték kabinjának szekrényét s abból 70 korona értékű ruhanevet elloptak. A rendőrség nyomozza a rablókat.

— **Ellopott villamos körték.** Szentgyörgyi Ferenc a De la Ville volt tulajdonosa feljelentést tett a rendőrségen, hogy egyik szekrényből, amelyben villamos körtéket szokott tartani, valaki 25 darab Wolfrahm villamos körtét ellopott. A kár 87 korona 50 fillér. A rendőrség megindította nyomozását.

— **A „De la Ville” gazdát cserélt.** Olvasóink már lapunk tegnapi nyíltér-rovatából értesültek arról, hogy a „De la Ville” szálló, kávéház és étterem gazdát cserélt, amennyiben ifj. Budai Károly vette át a jóhírű vállalatot. Budai, aki debreceni származású, nem új ember a vendéglős- és kávéipar terén. Párisban a Maison Charvin-ban sajátította el a szakácművészetet s azután a párisi Café de la Paix-ben tanulta meg a kávészületet. Budai valóságos mintakonyhát szándékozik itteni étterme vendégeinek nyújtani olcsó áron. Kávéházában, melyben a magyar közönség szórakoztatására esténként Horvát Pali kitűnő cigányzenekara a kiváló Gábor kisbögössel hangversenyeznek, szintén csak a legjobb és legfinomabb kávé, tea s egyéb italok és kávéházi ételek szolgáltatnak fel. Budai azon igyekszik, hogy az egész fiumei magyarság tegye törzshelyiségévé a „De la Ville”-t, mely célja elérésére semminemű akadással nem riad vissza.

— **A kikötőből.** Szeptember 3. érkezett: „Tyria” angol gőzös Liverpoolból 160 tonna vegyes áruval; „Vindobona” osztrák gőzös Triesztből üresen; „Szedeg” magyar gőzös Triesztből üresen.

Indult: „Bavarian” angol gőzös Liverpoolba 300 tonna liszttel, 210 tonna cukorral és 70 tonna vegyes áruval; „Buon Padre” olasz vitorlás Reggio di Calabriába 550 tonna fával.

Távirat ◀▶ Telefon.

A harmadik egyetem
érdekében.

SZEGED, szept. 3. A szegedi és az összes délmagyarországi egyetemi hallgatók mozgalmat indítottak, hogy a harmadik egyetemet Szegeden állítsák fel. A mozgalmat Kelemen Béla főispán és Becsey Károly képviselő is támogatják. A memorandumot, melyet több ezer a budapesti és kolozsvári egyetemekre beírtakozott hallgató irt alá, sürgősen a kormány elé terjesztik.

Cseh ellenes tüntetés.

BÉCS, szept. 3. Tegnap este mintegy 500 német ifju hangosan tüntetett a csehek ellen. A tüntetők összeverekedtek a rendőrséggel. Mindkét részről sokan megsebesültek. A rendőrség a tüntetők közül harminckettőt letartóztatott.

Öngyilkos végrehajtó.

SZOMBATHELY, szept. 3. Friedrich Jenő városi végrehajtó ma délelőtt a városi pénztár előszobájában revolverrel agyonlőtte magát. Hátrahagyott levelében azt írja, hogy az öngyilkosságot főnökének szigorú bánásmódja miatt követi el.

A honvédhadbíró merénylője örült.

BUDAPEST, szept. 3. Junga Sebő honvédszázados, Mátyássy Zoltán honvédszázados hadbíró merénylőjét tegnap este Székesfejérvárról Budapestre hozták és a Gyáli uti honvédkerületi kórházban helyezték el, ahol megfigyelés alatt tartják. Junga állapota súlyos és aggodalomra ad okot. Az éjjelt rendkívül nyugtalanul töltötte s állandóan két orvos és egy önkéntes felügyelete alatt van. Kétségtelen, hogy Jungát elmebajosnak nyilvánítják s a tébolydában helyezik el.

Elítelt volt katonatiszt.

SALZBURG, szept. 3. Fodor Zsigmond elzülött volt katonatiszt, aki Arányi Dezsőt, a budapesti Opera tagját kirabolta, a törvényszék négy hónapi börtönbüntetésre ítélte és Ausztria területéről kiiltotta.

Végzetes játék az ágyuval.

KÖSZEG, szept. 3. A 41. honvédhadosztály Vasmegeye területén gyakorlatozik. Tegnap Baltavár környékén folytatott harcászati gyakorlatokat. A gyakorlatokat követő megbeszélés idején halálos szerencsétlenség történt. A zágrábi tüzérezred néhány horvát katonája ugyanis egyik ágyuval játszadozott s nem tudván, hogy az ágyu tölve van, a horvát katonák egyike tüzet vezényelt, a másik pedig meg rántotta a závarzatot. Az ágyu elsült s az ágyucső előtt álló Kozovics István köztüzér iszonyuan összeroncsolva holtan zuhant a földre. A vizsgálatot megindították.

Szélvihar jégesővel.

ARAD, szept. 3. Szemlak községben tegnap óriási vihar dühöngött s a takarmányt és vetést elpusztította. A szélvihar az utcán tartózkodó embereket földhöz vágta, úgy, hogy számosan megsebesültek. A fákat gyökerestől kitépte, a háztetőket lerombolta. A román templom összedült, a katolikus templom megsérült. A szélvihar után hatalmas jégeső következett.

Bleriot Bécsben és Londonban.

PÁRIS, szept. 3. Bleriot léghajós, aki a La Manche csatornát repülőgéppel először repülte át és a napokban repülőgépe felrobbanásakor sérüléseket szenvedett, már felépült s előkészületeket tesz londoni útjára. Október 24-én pedig Blériot Bécsbe utazik, hogy ott bemutassa repülőgépet.

A montevideoi katasztrófa.

MONTEVIDEO, szept. 3. Eddig a legutóbb bekövetkezett hajókatasztrófánál szerencsétlenül járt személyek közül a buvárok 14 halottat hoztak elő, köztük 11 női hullát. A sajtó a szerencsétlenül jártak hozzátartozói részére gyűjtést indított. A köztársasági elnök 5000 frankot adományozott.

Lázadás egy fegyházban.

SZENT-PÉTERVÁR, szept. 3. A schlüsselbergi fegyházban lázadás volt. Egy Andreeff nevű fegyenc leütötte Kavda fogházőrt, míg a többi foglyok Szmirnov fogházőrré vetették magukat, aki kénytelen volt löfegyverét használni, melylyel néhány foglyot megsebesített. A lövésekre előkerülő őrség a lázadókat visszatorította zárkájukba.

A szerb kormányválság.

BELGRÁD, szept. 3. A nacionalisták klubjának tegnapi ülésén Ribarac kifejtette lemondásának okait. Elmondta, hogy akkor vállalt tárcát egyenesen a klub kívánságára, mikor a válság tetőpontját érte el és amikor

azt remélhette, hogy a radikálisok s különösen az ó-radikálisok a szomorú tapasztalatokon okulva, el fognak térni a régi politikájuktól. Így gondolkozott az annexió idején is, de a konfliktus után a radikális miniszterek újból azt az utat követték, amely ellentétben áll a koalíciós kormány alakulásának elvével. A belpolitikai kérdésekben, a kölcsön ügyében, az ó-szerbiai és macedoniai nemzeti kérdésekben Milovanovics és Pasics folytatták régi üzemüket, amelyek tühetetlenekké váltak a sabaci utolsó választásokon, mikor hallatlan visszaéléseket és csalásokat követtek el az ó-radikálisok.

BELGRÁD, szept. 3. György herceg felkereste Novakovicst s azt követelte tőle, mondja meg a királynak, hogy amennyiben ó-radikális kormányt alakít Pasics vezetése alatt, ő és az egész hadsereg a legerélyesebben fog harcolni az ilyen kormány ellen. A király koalíciós minisztériumot szeretne Milovanovics vezetése alatt, amely keresztülvigye az új választásokat és felvegye a kölcsönt. A haladópart és a nacionalisták ellenzik a koalíciós kormány megalakulását s ha mégis sikerülne létrehozni azt, akkor a haladópart talán hajlandó lesz Matinoviccsal, a nacionalista part pedig Velkoviccsal képviselgetni magát az új kabinetben.

A görög válság és a porta.

KÖLN, szeptember 3. A Kölnische Zeitungnak jelentik Konstantinápolyból: A görögországi válság nagyon aggasztja a politikai köröket s attól félnek, hogy Krétán és Macedóniában újabb bonyodalmak fognak támadni, s ezért már most megtesznek minden intézkedést. Ez az oka annak, hogy elhalasztották a tisztek lefokozását abba a rangba, amely szolgálati idejüknél fogva őket megilleti attól tartanak ugyanis, hogy ez az erélyes rendszabály a hadsereg szervezetét meglazítja és a katonatisztek körében nagy elkeseredést fog kelteni.

Elérték az északi sarkot.

PARIS, szept. 3. Cook dr. táviratot küldött a Newyork Heraldhoz azzal a jelentéssel, hogy sikerült eljutni az északi sarkra. 1908. március 30-án az expedíció elérte a 34. fok 47 perc hosszúságot és 68 fok 36 perc szélességet. Ez volt az utolsó szilárd föld, azontul jégmezőkön keresztül vitt az ut, ahol megszűnt minden állati és növényi élet. 1908. április 8-án az expedíció a 86 fok 26 perc szélességet és a 34 fok 2 perc hosszúságot lépte át. Akkor már megedték a kutyák legnagyobb részét, mert minden eleségből kifogytak.

BERLIN, szept. 3. A Newyork Herald newyorki kiadása is kapott táviratot Cook dr.-tól, melyben hírül adta, hogy hihetetlen nélkülölözések árán, éhezve és fázva elérték az Északi sarkot.

— Új utat fedeztünk fel az Északi sarkra — így szól a jelentés — amely dus vadállatokban és pompás vadászterület eszkimóknak s majdan európaiaknak egyaránt. Felfedeztünk egy földterületet, amely sziklás hegyvidék és a földnek legészakibb része. 30 kilométer kiterjedésű új földet hódítottunk.

Repül a Zeppelin III.

BERLIN, szept. 3. A Zeppelin III, éjjel 1 óra 15 perckor jelent meg Bitterfeld szemhatárán és tovább repült Lipcse felé. Hajnali 4 óra 25 perckor Lipcse fölött kelt át s aztán Zeits irányában tűnt el. Reggel 7 órakor átröpült Zeitsen s tovább folytatta útját Gera felé. Reggel 8 órakor Gera fölött negyedóránál manővrozott, majd Plauen felé tartott, ahová délelőtt tíz órakor fog érkezni.

Kolera Hollandiában.

AMSTERDAM, szept. 3. Tholenben ma meghalt egy Rotterdamból érkezett bárkás. Azonkívül a kolera barakk ápolónője is hirtelen meghalt.

UTRECHT, szept. 3. Ma koleragyanus betegségben meghalt egy rotterdami halász felesége.

ROTTERDAM, szept. 3. A Rigából jövő „Egeria” gőzöst Hoek van Hollandban megfigyelés alá helyezték, mert a gőzös egyik matróza koleragyanus tünetek között megbetegedett.

„A Tengerpart” előfizetési ára:

Egész évre 24 korona
Fél évre 12 „
Negyedévre 6 „
Egy óra 2 „

Egyes szám ára 6 fillér.

szerkesztősége és kiadóhivatala.
Vicolo dell' Ospedale Wurzer-ház I. em.
Telefon 229. sz.

BAUER GRÜNWALD A magyarok
GRAND HOTEL D'ITALIE OTTHONA
**VELENCÉ-
BEN**
Elsőrendű szálló. — Kifűnő konyha.

Giacomuzzi -- Velence.

San Marco, Calle Vallaresso

Előkelő kávéház és bodega.

és nagy kávéház és vendéglő a
művészeti kiállítás parkjában.

Elsőrendű kiszolgálás. Mérsékelt árak.

BULIAN H. ABBAZIA

(Palace Bellevue)

Legfinomabb ékszerárak pári és bécsi mintára. Apart ujdonságok moretiben, korallokban és abbazia emlékekben. Saját javítóműhely Olcsó árak.

Varieté Hotel Susak

Tulajdonos: Pesaro Vittorio

Egészen új műsor

Bonitta la Fera spanyol táncok,
Szép Erzszi magyar szubrett,
Pereny Nusi nemzetközi énekesnő,
Bianche Henriette bécsi szubrett,
Bertasi Amalia olasz énekesnő,
Omero Lina nemzetközi táncok,
Doree Em. y angol ének és tánc,
Csillag Anny magyar szubrett,

Les Oskars olasz, spanyol és francia duettisták.

Karmester:
Virgilio Virgili

Rendező:
Venutti Nino.

Kezdeté este 9 órakor.

Uj műsor.

Belépti díj 1 kor.

Nagy látványosság.

Büchler L. Abbazia

(a Stefania szállóval szemben)

Férfidivat különlegességek a legelőkelőbb uri közönség számára.

Magyar cég!

Szabott árak!

„DE LA VILLE”
SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —
Helybeli vendégek az étlapárakból
20% engedményt kapnak.

A kávéházban esténként HORVÁTH PALI
cigányzenekara GÁBOR kisbögös szólístá-
val hangversenyez.

TULAJDONOS:
ifju BUDAI KÁROLY

Izletes magyar konyha kapható a

Feldbach vendéglőben

Fiume, Castello utca (Kucich ház) a törvényszékkel szemben.

Előzékeny kiszolgálás. Kifűnő italok. Olcsó árak.

Előfizetőknek ebéd és vacsora havi
20.— 24.— és 28.— frtért.

Számos látogatást kér RISTL LIPÓT vendéglős

A Kobrak - cipőgyár

hirneves gyártmányainak egyedüli lerakata

Vértés S. - Fiume

Via Governo 10 (Corso) az Adria palotával szemben.

Óriási választék mindennemű
férfi- női- és gyermek-cipőben

garantált elsőrendű minőség.

Butorcsomagolást

gyékény és szalma közé, átköltöztetést és
butorszállítást
butorszállító kocsiban pontosan és jutányosan elvállal.

FRANK G.

Fiume, Via Germania 11. III. em.

Két üres szoba,

irodának is alkalmas villanyvilágítással
erkélyvel, első emeleten, teljesen külön
bejárattal a lépcsőháztól azonnal kiadó.
Cím a kiadóhivatalban.

Magyarországi édes

görögdinnye

kapható kicsinyben és nagyban Via Ca-
serma Dumich-ház a Magyar Körrel
szemben.

Teljes ellátást keres

magyar tisztviselőnl olcsó áron. Esetleg
más hölgygel is hajlandó a szobát
megosztani. Cím a kiadóban.

Cantrida „FIUME“ vendéglő

a fürdővel szemben.

Szép árnyékos kerthelyiség tekepályával kitűnő magyar és olasz konyha, jó ausztriai és stájer borok. Kőbányai polgári duplamaláta sör.

Számos látogatásért esedezik

MANN HANS vendéglős

Bratovich G. N.

könyvkötészete átköltözött a Castello utca 9. számú Kucich-házba. Telefon sz. 766.

Minél számosabb megrendelésért esedezik továbbra is

Bratovich G. N.

Magyar okleveles szülésznő,

ki horvátul és németül is beszél a n. é. hölgyközönség b. pártfogásába ajánlja magát. Cim Borka Mihályné Fiume Via Gisella 9. sz.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb. Egy elegánsan butorozott

Bejárónő

felnapri foglalkozásra kerestetik. Cim a kiadó-hivatalban.

Fleischhacker C.**tejcsarnoka**

és kávémerése a Piazza Elisabetta és Adamich utca sarkán, (az Adria palotával szemben).

Gróf Pejacevic's féle TEAVAJ

kizárólagos elárúsítása. Mindenkori frissen.

Tej, tejföl, túró, vaj és tiszta akácméz nagyban és kicsinyben. TELEFON 534

**Ajánlunk: Amerikai íróasztalokat és irod. butorokat
Grammofonokat és lemezek**

legnagyobb választékban kicserélhető tüvel és tücszerelés nélkül,

messzehangzó lemezek

termek és kerthelyiségek számára, továbbá

„detektiv“-boltpenztárakat

csengettyű-alarmkészülékkel, a mely a kézi pénztár megdézsmálását vagy betörést lehetetlenné teszi, végül

Wertheim-pénzszekrényeket

minden nagyságban készpénz és részletfizetésre árusít a Tenger melléki Kereskedelmi Társaság Fiume, Corso 12 I. em.

Javitások elfogadtatnak.

HASZNÁLT ÉS ÚJ ISKOLAI KÖNYVEK

kaphatók előírás szerint ZANUTEL A. könyvkereskedésében

Via Adamich. Telefon szám 197.

ÁRJEGYZÉK INGYEN.

HUNGARIA PALACE SZÁLLÓ

Az egyetlen nagyszálló a Lidón, mely nem a szállótársaság tulajdonát képezi. Külön e célra épült s berendezése minden kényelmet felölel. Személyzet és kiszolgálás jó részben magyar.

Magyar konyha! Pontos kiszolgálás! Teljes penzió tiz lírától feljebb.

**SPIRID MARCETTA
ORIENT****kávéháza**

FIUME, Zichy tér 3.

Előzékeny kiszolgálás.

Minden este Sárközy Elemér cigányzenekara hangversenyez.

ABBAZIA**Petriz Szálló és Étterem**

(azelőtt ERTL.) Abbazia központjában.

Elegáns szobák. Elsőrendű konyha. Naponta friss halak. Kőbányai polgársör és piizeni ősforrás. Válogatott borok.

Új tulajdonos Petriz József. az Emma penzió tulajdonosa is.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyára

részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 226. Jéggyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ**DUPLA MALÁTA SÖR**

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládákban érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládákban

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

Nem kell többé tészta otthon készíteni.

Friss tojással bolognai módra készült tészta kapható a vásárcsarnok 23—25—27—29. sz. rekeszeiben. főraktár

PONZECCHI R. U. tésztagyárában P. Ürményi 2. - Fiume - Vicolo Bottai Telefon 777. sz.

Olasz tészta raktára. Paradicsom és konzervek raktára.

**FLORIÁN KÁVÉHÁZ
VELENCE Szt. Márkus-tér.**

Elsőrendű kávéház. Az idegenek találkozó helye.

Kitűnő fagyalt alla napoletana. Tea, kávé, csokoládé, cukrászsütemények stb.

Előzékeny kiszolgálás.

Modern**hálószobák és ebédlő divánok**

eladók

Garami József

kárpitós mesternél Corsia Deák 38.

QUADRI KÁVÉHÁZ

VELENCE, Szt. Márkus-tér.

Csokoládé, tea, cukrászda, frissítő italok, likörök és finom borok.

A Velencét látogató magyarok találkozó helye.

Még azokat is, akik éveken át mászt használtak, meghódította a valódi

**ERŐ
SÓSBORSZESZ,**

mert mindazt egyesíti magában amit egy igazán jó és hatásos háziszertől várni lehet. Öre az egészségnek, fertőtlenítő, erősítő és edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájvíz, haj- és bőrápolószert.

Szükséges minden háztartásban.

Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvéttel vagy a pénz előzetes beküldése után.

KOSMOS labororium, GYŐR.
Kapható mindenütt.

Páratlan és csodás hatású!

Hölgyek részére nélkülözhetetlen.

Legjobb szépitő szer a

Földes-féle MARGIT Crème.

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdít és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy tégely 2 korona.

Kiváló toilett-cikkek: Margit-hölgypor (3 színben) 1.20 kor., Margit-szappan 70 fillér., Margit-fogpép 1 kor., Margit-arcvíz 1 korona. Kapható Fiumében: Babič Hinkó, Catti György, Ernest Benco drog., Prodam Johan, Franco Prodam, Jechel Francesco drog., dr Mizzan Adorján, Pavacich Fratelli dr. gyógyszerár.

Óvkozunk utánzatoktól!